

ข้อมูล ณ วันที่ 20 กันยายน 2567

อย่าหลงเชื่อว่ายาลดไขมัน (สแตติน) ทำให้ไตวาย

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะกรรมการสร้างความเข้มแข็ง
ประชาชนด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (สยส.)
และ กรรมการแพทยสภา

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

www.tmc.or.th

อย่าหลงเชื่อว่ายาลดไขมัน (สแตติน) ทำให้ไตวาย

» ทำไมถึงไม่ควรเชื่อ?

มีแพทย์และเภสัชกรบางคนเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดบนโซเชียลมีเดีย โดยกล่าวว่ายาลดไขมันกลุ่มสแตติน (statin) อาจทำให้ไตเสื่อมหรือไตวาย เช่น มีการกล่าวว่า “สาเหตุอันดับ 1 ของไตวายคือยาโดยเฉพาะยาลดไขมันสแตติน” และ “สแตตินทำให้ไตอักเสบและไตเสื่อมเรื้อรัง หากทานยานี้เป็นเวลาหลายปี อาจต้องล้างไต” ข้อมูลเหล่านี้ไม่ถูกต้องและทำให้เกิดความเข้าใจผิด

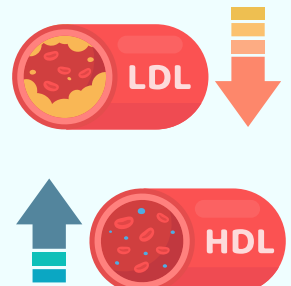
» สาเหตุหลักของไตวายคือยาใช่หรือไม่?

ตามเอกสารของสมาคมโรคไต โรคไตเรื้อรังส่วนใหญ่เกิดจากโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ นิ่วในไต, โรคเกาต์, การใช้ยาแก้ปวดเป็นเวลานาน, และโรคถุงน้ำในไต ไม่มีข้อมูลว่าสแตตินเป็นสาเหตุของไตอักเสบหรือโรคไตเรื้อรัง

» ยากลุ่มสแตตินคืออะไร?

สแตตินเป็นยาลดไขมันที่ช่วยลดโคเลสเตอรอลชนิดแอลดีแอล (ไขมันไม่ดี) และไขมันไตรกลีเซอไรด์ โดยเพิ่มโคเลสเตอรอลชนิดเอชดีแอล (ไขมันดี) ในเลือด ประกอบด้วยหลายชนิด เช่น ซิมวาสแตติน, เอทอวาร์สแตติน, โรซิวาสแตติน, และ พรอวาสแตติน เป็นต้น

บทความโดย

ผศ. นพ. พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะกรรมการสร้างความเข้มแข็งประชาชน

ด้านการใช้อย่างสมเหตุผล (สยส.) และ กรรมการแพทยสภา

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

www.tmc.or.th

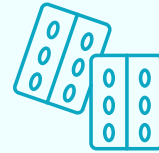

» ทำไมแพทย์จึงจ่ายยาสแตติน?

แพทย์จะจ่ายยาสแตตินให้กับผู้ป่วยที่มีโรคหลอดเลือดหัวใจหรือสมองเพื่อป้องกันการกลับเป็นซ้ำ และยังแนะนำให้ใช้ในผู้ที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดโรคเหล่านี้เพื่อป้องกัน

» ยาสแตตินเป็นอันตรายต่อไตหรือไม่?

ข้อมูลจากฐานข้อมูลทางการแพทย์และเอกสารกำกับยาของสแตตินทุกชนิด ระบุชัดเจนว่ายานี้ไม่มีผลต่อการทำงานของไต และไม่ได้เป็นสาเหตุของไตอักเสบหรือโรคไตเรื้อรัง

» กรณีที่สแตตินอาจทำให้เกิดไตวาย

การใช้สแตตินอย่างไม่ถูกวิธี เช่น ใช้ร่วมกับยากลุ่มไฟเบรต ใช้ยาในขนาดสูงมาก หรือไม่ปรับขนาดยาให้เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีการทำงานของไตบกพร่อง เพิ่มความเสี่ยงในการเกิดภาวะกล้ามเนื้อลายสลาย ซึ่งนำไปสู่ภาวะไตวายเฉียบพลันได้

» ความเสี่ยงของภาวะกล้ามเนื้อลายสลาย

ภาวะนี้พบได้ประมาณ 1 ใน 22,727 รายที่ใช้ยา ซึ่งนับว่าพบได้น้อยมาก นอกจากนี้ภาวะไตวายเฉียบพลันยังไม่ได้เกิดขึ้นกับผู้ที่มึกล้ามเนื้อลายสลายทุกราย โดยมีโอกาสเกิดประมาณ 1 ใน 5 ราย ดังนั้นโอกาสเกิดไตวายจากสแตตินจึงมีเพียง 1 ใน 100,000 รายที่ใช้ยา

» เมื่อไหร่ไม่ควรใช้สแตติน?

ห้ามใช้สแตตินในผู้ที่แพ้ยา, เป็นโรคตับ, ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร และห้ามใช้ร่วมกับยาบางชนิด เช่น เจมไฟโบรซิล (เป็นยาลดไขมัน ไตรกลีเซอไรด์) และอีริโทรมัยซิน (เป็นยาปฏิชีวนะ) ซึ่งเพิ่มความเสียหายของภาวะกล้ามเนื้อลาย

» ผลข้างเคียงที่สำคัญของสแตตินมีอะไรบ้าง

ผู้ใช้สแตตินน้อยรายอาจได้รับผลข้างเคียงต่อไปนี้: ปวดศีรษะ ปวดท้อง ท้องผูก คลื่นไส้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้ออ่อนแรง ตะคริว อ่อนเพลียเพื่อยแรง มองเห็นภาพไม่ชัด หรือเอนไซม์ตับเพิ่มสูงขึ้น หากเกิดอาการผิดปกติหลังใช้ยาควรแจ้งแพทย์ผู้รักษา

» ผลเสียของการเชื่อข้อมูลผิด ๆ จากคลิป

หากผู้ป่วยที่มีโรคหัวใจหรือสมองขาดเลือดหยุดใช้สแตตินโดยไม่ปรึกษาแพทย์ผู้รักษา โรคอาจกลับเป็นซ้ำ ทำให้พิการหรือเสียชีวิตก่อนวัยอันควร นอกจากนี้ในผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค การปฏิเสธยาที่ควรใช้อาจนำไปสู่การเป็นโรคซึ่งทำให้พิการหรือติดเตียง ส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตและระบบเศรษฐกิจของประเทศ

» พฤติกรรมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลเกี่ยวกับสแตติน

- 1 ตระหนักว่าสแตตินช่วยป้องกันโรคหัวใจและหลอดเลือดสมองในผู้ที่มีความเสี่ยงสูง
- 2 เมื่อมีข้อบ่งชี้ในการใช้ ควรใช้ยาตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่หยุดยาเอง
- 3 ตระหนักว่าเมื่อใช้ยาตามข้อบ่งชี้ ประโยชน์ที่ได้จากสแตตินสูงกว่าความเสี่ยงของอันตราย
- 4 หากไม่มีข้อบ่งชี้ ไม่แสวงหามาใช้เอง เพื่อหลีกเลี่ยงผลข้างเคียงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น
- 5 ใช้สแตตินด้วยขนาดยาที่เหมาะสม ไม่น้อยไป ไม่มากไป
- 6 ประชาชนควรมีความรู้ที่ถูกต้องและไม่กลัวการใช้สแตตินจนปฏิเสธการรักษาหรือหยุดใช้ยาที่แพทย์สั่ง

